

Kynferðisofbeldi gegn fötluðu fólki

Málþing á Grand hótél 3.október 2013

Stígamót, Rannsóknasetur í fötlunarfræðum, Landssamtökin Proskahjálp, NPA miðstöðin, Öryrkjabandalag Íslands, Kvennaathvarfið, Reykjavíkurborg, Jafnréttisstofa, Velferðarráðuneytið, Proskabjálfafélag Íslands, Mannréttindaskrifstofa Íslands og Ás styrktarfélag senda frá sér yfirlýsingu.

Við sem stöndum að málþinginu vitum að kynferðisofbeldi gegn fötluðu fólki er flókinn málaflokkur og að ýmsar brotalamir er að finna þegar kemur að umræðu og úrlausnum. Við krefjumst þess að tekið verði á eftirfarandi atriðum hið fyrsta:

- ◆ Mikilvægt er að ungt fatlað fólk fái tækifæri og stuðning til að rækta **sterka sjálfsmynd** og auka þekkingu á réttindum sínum.
- ◆ Þöggun er ríkjandi í málaflokknum og **hana verður að rjúfa**. Þögguninni er á vissan hátt viðhaldið af skertu aðgengi að félagslegri og réttarfarslegri aðstoð.
- ◆ Mikilvægt er **að fatlað fólk sé tekið alvarlega** og mark tekið á orðum þess þegar það segir frá kynferðisofbeldi.
- ◆ Tryggja þarf **aðgengi fatlaðs fólks að ráðgjöf** vegna kynferðisofbeldis og stuðla að aukinni sérhæfingu innan félagslega kerfisins og stuðningi við samtök og stofnanir sem styðja við brotapolu í kynferðisbrotamálum.
- ◆ Mikilvægt er að **svara kalli fatlaðs fólks eftir aukinni kynfræðslu** sem tekur mið af margbreytilegu samfélagi. Fræðsla þarf að taka á fjölmörgum þáttum; allt frá öryggi og mörkum í kynlífi, einkennum kynferðisofbeldis og viðbrögðum, til þess hvað einkennir góð samskipti og kynlíf í góðum parasamböndum.
- ◆ Áframhaldandi **rannsóknir á ofbeldi gegn fötluðu fólki** skipta höfuðmáli. Niðurstöður rannsókna sýna að fatlað fólk er í aukinni áhættu á að verða fyrir kynferðisofbeldi og er síður líklegt til að nýta sér þá aðstoð sem í boði er fyrir þolendur ofbeldis.
- ◆ Niðurstöður rannsókna má nota til að bæta **verklagsreglur um meðferð mála**, en slíkar reglur þurfa einnig að uppfylla kröfur Sáttmála Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks.
- ◆ Ljóst er að starfsfólk hefur mikil áhrif á daglegt líf fatlaðs fólks. Mikilvægt er að efla **fræðslu um kynferðisofbeldi til yfirvalda, embættismanna, fagstétta, starfsfólks og annarra aðila sem koma að skipulagningu og framkvæmd þjónustu við fatlað fólk**.
- ◆ Mikilvægt er að fatlað fólk fái bæði vald yfir og viðeigandi stuðning í daglegu lífi svo **draga megi úr aðgreiningu** fatlaðs fólks í samfélaginu. Rannsóknir sýna að aðgreind úrræði auka líkur á því að fatlað fólk verði fyrir kynferðisofbeldi.

Við treystum á að málþingið sé aðeins fyrsta skref í langri og góðri vegferð sem stuðli að aukinni umræðu og samfélagslegri vitund um kynferðisofbeldi gegn fötluðu fólki.